

Yttrande över promemorian Kreditgarantier för lån till anordnande av nya bostäder i etablerings- och omställningskommuner

Region Västerbotten tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian med förslag till kreditgarantier för anordnade av nya bostäder i etablerings- och omställningskommuner.

Förslaget om kreditgarantier i etablerings- och omställningskommuner är efterlängtat

Brist på bostäder är en faktor som allvarligt kan försvåra för företagsetableringar och industriell omställning. I Skellefteå kommun är det en mycket påtaglig verklighet. Region Västerbotten stödjer därför förslaget om kreditgarantier för anordnade av nya bostäder i etablerings- och omställningskommuner.

Överväg en mer flexibel indelning än FA-regioner

I promemorian föreslås att kreditgarantierna ska riktas till kommuner inom FA-regioner där det finns minst en etablerings- eller omställningskommun. FA-regionen används alltså som den geografiska ram inom vilken behovet av bostäder bedöms och där garantierna kan tillämpas. Region Västerbotten är tveksam till att så stor vikt läggs vid FA-regioner. FA-regioner kan enligt Tillväxtanalys/Tillväxtverket bara innefatta en hel kommun eller grupper av hela kommuner. En kommun kan enligt indelningen alltså inte tillhöra två olika FA-regioner. I norra Sverige med många geografiskt mycket stora kommuner ser dock inte de verkliga arbets- och bostadsmarknaderna ut så. Storumans kommun till exempel, sträcker sig 24 mil längs E12 och kommunens östra och västra del har inte samma bostads- och arbetsmarknad. I realiteten tillhör olika delar av norra Sveriges kommuner ofta till olika bostads- och arbetsmarknader. Region Västerbotten ser därför gärna att det öppnas möjligheter till en mer flexibel bedömning av geografien för var kreditgarantier kan tillämpas. En ytterligare nackdel med FA-regionerna är att de endast uppdateras vart 10:de år vilket gör att man kan missa förändringar i arbetsmarknad, infrastruktur och befolkning.

Många utmaningar återstår på bostadsmarknaden

Region Västerbotten ställer sig bakom att regeringen går vidare med de föreslagna kreditgarantierna för bostäder i etablerings- och omställningskommuner. Samtidigt återstår många utmaningar på bostadsmarknaden och Region Västerbotten uppmanar regeringen att fortsätta arbetet och utveckla fler instrument för att underlätta bostadsbyggande.

Hyresförlustgarantier

Vi uppmanar regeringen att gå vidare med förslaget om en statlig hyresförlustgaranti, som presenterades av industrisamordnare Peter Larsson. Tillgång till hyresrätter är avgörande för flexibilitet och rörlighet på bostadsmarknaden. Garantin är ett viktigt komplement till kreditgarantierna och kan spela en avgörande roll för att möjliggöra nyproduktion av hyresrätter i omställningskommuner med starkt bostadsbehov

Olika typer av omställningar påverkar bostadsbehovet på en ort

Industrisamordnaren Peter Larssons uppdrag var att främja koordinering av statliga insatser som verkar möjliggörande för hållbart samhällsbyggande och snabb befolkningsutveckling i Norrbottens och Västerbottens län, i den samhällsomvandling som sker med anledning av större företagsetableringar och expansioner. Det finns dock fler utmaningar på bostadsmarknaden är de som uppstår vid större företagsetableringar.

Akut arbetskrafts- och bostadsbehov kan också uppstå på grund av myndighetsetableringar, utbyggnad av utbildningsplatser eller ett uppsving i besöksnäringen på en ort.

Region Västerbotten ser gärna att regeringen arbetar fram förslag på instrument som underlättar bostadsförsörjningen även på mindre orter, långt från de större satsningarna. På mindre orter kan små etableringar av ett eller flera företag som söker till en liten men livaktig ort försvåras en bostadsmarknad som inte riktigt hänger med.

*Beslut i detta ärende har fattats av Regionala utvecklingsnämnden den 4 september 2025 § xx.
Lena Friberg, samhällsbyggnadsstrateg har varit föredragande.*

*Richard Carstedt (S)
Ordförande Regionala utvecklingsnämnden*